

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2846/2021
05.11.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Слађане Накић Момировић, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из села ..., Општина ..., ББ из села ..., Општина ..., ВВ из села ..., Општина ..., ГГ из села ..., Општина ... и ДД из села ..., Општина ..., чији је заједнички пуномоћник Миодраг П.Јанковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – МУП, Дирекција полиције – Координациона управа за АП КиМ – ПУ Приштина, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате плате и бонуса, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 45/21 од 03.06.2021. године, у седници већа одржаној 05.11.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 45/21 од 03.06.2021. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 45/21 од 03.06.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2334/19 од 13.10.2020. године, усвојени су тужбени захтеви тужилаца па је обавезана тужена да тужиоцима на име накнаде материјалне штете због неисплаћене зараде за период од месеца јуна 2013. до априла 2017. године и на име неисплаћеног бонуса – додатних давања за период од јуна месеца 2013. до октобра 2014. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе наведене у изреци. Истом пресудом обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износима ближе наведеним у изреци.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 45/21 од 03.06.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Истом пресудом одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужена је благовремено изјавила ревизију у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права, а ради уједначавања актуелне судске праксе судова у Републици Србији.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Врховни касациони суд сматра да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду различите одлуке апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању наведеном у побијаној другостепеној пресуди, тужиоци су до самопроглашења независности Косова обављали послове у Косовским полицијским снагама (КПС). Крајем 2008. или почетком 2009. године, засновали су радни однос код тужене. Решења о заснивању радног односа су потписали, али им она нису дата, а речено им је да за то постоје безбедносни разлози. Тужиоци су радили за МУП РС као полицајци, претежно информативне послове (прикупљања информација и података о дешавањима на подручју где су живели, ради заштите неалбанског становништва). Након исплате првог дела плате за јун 2013. године, тужена је без доношења посебне одлуке тужиоцима обуставила исплату плате и накнаду у новчаном износу од 10.000,00 динара месечно која им је до тада исплаћивана. Нису им враћене радне књижице, здравствене књижице су им биле оверене до 31.05.2013. године, а 31.12.2013. године одјављени су са социјалног осигурања од стране МУП-а РС Косовска Митровица. Тужиоци су и након јуна 2013. године наставили да раде послове прикупљања информација и да их достављају једном недељно. У образложењу другостепене пресуде се, такође, наводи да нико од тужилаца није радио код другог послодавца.

На основу оваквог чињеничног стања, нижестепени судови су, са позивом на одредбе члана 210. став 4. и 5. Закона о полицији, члана 104. став 1. Закона о раду и члана 16. Закона о облигационим односима, усвојили тужбене захтеве тужилаца налазећи да су тужиоци у утуженом временском периоду били у радном односу код тужене, а да их је тужена противправно онемогућила да као запослени остваре зараду јер није донела одлуку којом би регулисала радно – правни статус тужилаца и тиме омогућила право на правни лек.

По оцени Врховног касационог суда у нижестепеним пресудама је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Предмет тужбеног захтева је исплата плате и других новчаних примања из радног односа, дакле заштита права из радног односа. Стога је за правилну примену материјалног права одлучна чињеница да ли су тужиоци били у радном односу код тужене у утуженом периоду, односно да ли им је радни однос незаконито престао, јер од тог утврђења зависи основаност њиховог новчаног потраживања у смислу члана 104. односно члана 191. Закона о раду.

Према одредбама члана 195. Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 24/05... 23/13), који је био на снази у периоду до одјаве тужилаца са осигурања и престанка исплате плате и других новчаних примања из радног односа, против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом (став 1.), а рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права (став 2.). Рок из члана 195. став 2. Закона о раду за подношење тужбе за заштиту права из радног односа је преклузиван – материјалноправни рок, што значи да се пропуштањем овог рока губи право на подношење тужбе са таквим захтевом.

Међу парничним странкама није спорно да је тужена тужиоце 31.12.2013. године одјавила са социјалног осигурања и да им је након исплате првог дела плате за јун 2013. године обуставила исплату плате и накнаду у новчаном износу од 10.000,00 динара месечно. Према томе, тужиоци су након одјаве са осигурања и престанка исплате плате и других новчаних примања очигледно имали сазнања о повреди њихових права као запослених. У таквој ситуацији, на основу цитиране одредбе, могли су да пред надлежним судом, у законом прописаном року, траже заштиту повређеног права. У супротном нема основа за закључак да су и након одјаве са осигурања и престанка исплате плате и даље у радном односу код тужене. Ово утолико пре што су тужиоци у својим исказима навели да су након 2013. године радили у КПС-у.

Како у поступку пред нижестепеним судовима није утврђено да ли су тужиоци пред надлежним судом водили поступак за утврђење да им је радни однос код тужене незаконито престао, и у случају да јесу какав је исход тог спора, а од чега зависи правилна примена материјалног права, другостепена пресуда је укинута а предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

На основу изнетог, применом члана члана 416. став 2. ЗПП у вези са чланом 387. став 3, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић